

Ἡ 96 ἐπέτειος ἐορτασμοῦ τῆς μνήμης
ἀπὸ τὴν Μικρασιατικὴ καταστροφή (1922-2018)

Τὴν Κυριακὴ 9 Σεπτεμβρίου 2018, πρὸ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ σύμφωνα μέ τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 2556/5.7.1993 Ἐγκύκλιο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπιτελοῦμε τὴν μνήμη τῶν Ἐθνοϊερομαρτύρων Μητροπολιτῶν *Σμύρνης Χρυσόστομου, Μοσχονησίων Ἀμβροσίου, Κυδωνιῶν Γρηγορίου, Ἰκονίου Προκοπίου καί Ἐπισκόπου Ζήλων Εὐθυμίου καί τῶν λοιπῶν Κληρικῶν καί Λαϊκῶν πού ὑπέστησαν βίαιο καί μαρτυρικό θάνατο κατά τὴν Μικρασιατικὴ Καταστροφή (1922), πού κατά τό διανυόμενο ἔτος συμπληρῶνται 96 χρόνια ἀπὸ τὰ θλιβερά γεγονότα.*

Ἡμέρα διπλῆς σεβάσμιας μνήμης σήμερα γιά τοὺς πιστοὺς ἡ σημερινὴ Κυριακὴ

Α΄. Στὴν λατρευτικὴ σύναξή μας τιμᾶμαι κλίνοντες εὐλαβικά τό γόνυ τῆς ψυχῆς καί τοῦ σώματος στόν κορυφαῖο Ἐθνοϊερομάρτυρα Μητροπολίτη Σμύρνης Χρυσόστομο πού προεξάρχει τοῦ χοροῦ τῶν λοιπῶν Μικρασιατῶν Μητροπολιτῶν πού μαρτύρησαν κατά τὴν Μικρασιατικὴ Καταστροφή τοῦ 1922, ἐπίσης τῶν καταγεγραμμένων καί τῶν μὴ καταγραφέντων Κληρικῶν καί Λαϊκῶν Πατέρων καί ἀδελφῶν Ἑλλήνων Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν πού βιαίως ἐξεμέτρησαν τό ζῆν παντοιοτρόπως μαρτυρησάντων.

1. Θυμώμαστε καί τιμᾶμε τοὺς Ἐθνοϊερομάρτυρες Ἱεράρχες:

α) Τόν κορυφαῖο Ἐθνοϊερομάρτυρα *Μητροπολίτη Σμύρνης Χρυσόστομο* πού κατακρεουργήθηκε τό ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου τῆς 27ης Αὐγούστου 1922 (9 Σεπτεμβρίου σήμερα) ἀπὸ σκληροὺς καί ἀνελέητους δημίους. Ἡ βαρβαρότητα τῶν δημίων του συγκλόνησε τό ποιμνιό του, τοὺς Ἕλληνες, τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Παραδόθηκε ὡς ἐξιλαστήριο θῦμα ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τῆς Πίστεως καί τῆς Πατρίδος μας στόν μαινόμενο κατ' αὐτοῦ Τουρκικό ὄχλο, ἀπὸ τόν ὁποῖο δεινῶς προπηλακιζόμενος ἀνεσκολοπίσθη βάνουσα καί φρικτά.

Θυσιάσθηκε ὡς ἱερεῖο δηλαδή θῦμα ἄμωμο καί ἐκούσιο, ἀφοῦ ἀρνήθηκε νά δεχθεῖ τήν προσφεθεῖσα σ' αὐτόν διάσωση μέ τήν φυγή, διότι βάρυνε στήν ἀρχιερατική συνείδηση του ὁ λόγος τοῦ Κυρίου γιά τόν καλό Ποιμένα, ὅτι : «ὁ μισθωτός φεύγει, ὅτι μισθωτός ἐστι καί οὐ μέλει αὐτῷ περί τῶν προβάτων» (Ἰωάννης ι' 12-13).

β) *Τόν Κυδωνιῶν Γρηγόριο.* Ὁ Ἱεράρχης αὐτός προστάτεψε τό ποιμνίό του ἀπό τούς διωγμούς τῶν Τουρκικῶν Ἀρχῶν καί ἔσωσε πολλούς φυλακισμένους καί μελλοθανάτους. Φυγάδευσε τό μεγαλύτερο μέρος τοῦ ποιμνίου του σέ ἀσφαλεῖς τόπους ἔξω τῶν Τουρκικῶν συνόρων. Συγκακουχούμενος ὁ ἴδιος μέ τούς ὑπόλοιπους ἐκτοπίσθηκε μαζί τους τόν Ὀκτώβριο τοῦ ἔτους 1922. Ἐνῶ ἐτοιμάσθηκε ὁ λάκκος πού εἶχαν σκάψει γιά αὐτόν οἱ δημιοί του γιά νά τόν θάψουν ζωντανό ξεψύχησε ἀπό ἐγκεφαλική συμφόρηση, τελειωθείς ἐν Κυρίῳ ὡς νεομάρτυς τήν 3ῆ Ὀκτωβρίου 1922.

γ) *Τόν Μοσχονησιῶν Ἀμβρόσιο.* Ὁ Ἱεράρχης αὐτός μαρτύρησε, ἀφοῦ βασανίσθηκε μέ τό πετάλωμα τῶν ποδιῶν του καί τήν κατατεμάχηση τοῦ σώματός του, μαζί μέ ἄλλους Ἱερεῖς πού συμμαρτύρησαν μαζί του καί ἄλλους πιστούς τῆς Ἐπαρχίας του, «διά τόν λόγον τοῦ Θεοῦ καί διά τήν μαρτυρίαν τοῦ ἀρνίου ἣν εἶχαν» (Ἀποκαλύψεως στ', 9)

δ) *Τόν Ἰκονίου Προκόπιο.* Στό μέσο τῆς καταδυναστεύσεως τοῦ ποιμνίου του καί τῶν Ποιμένων του ἀπό τίς Ἀρχές τῶν Νεοτούρκων, καί τῶν ἀπεγνωσμένων κραυγῶν τοῦ λαοῦ ὁ Ποιμενάρχης παρέδωκε τό πνεῦμα στό Μέγα Ἀρχιερέα καί Σωτήρα Χριστό προμαχώντας καί συμπάσχοντας μέ τούς στενάζοντες Ἑλληνες Χριστιανούς τῆς Ἀνατολίας. Μαρτύρησε ὥστε καί οἱ πιστοί τῆς ἐπαρχίας του «σωτηρίας τύχωσι τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Β' Πρὸς Τιμόθεον β', 10)

καί ε) *Τόν Ζήλων Εὐθύμιο*. Ὁ Ἱεράρχης ἐνῶ ἦταν φυλακισμένος στήν Ἀμάσεια τοῦ Πόντου ὡς κατηγορούμενος γιά ἐσχάτη προδοσία τοῦ Τουρκικοῦ Ἔθνους τό Πάσχα τοῦ ἔτους 1921 μετέδιδε στούς κρατούμενους μαζί μέ τόν πασχάλιο χαιρετισμό καί τό μήνυμα τῆς ἐθνικῆς ἀναστάσεως. Ὑφίστατο καθημερινά γιά 41 ἡμέρες πολυώδυνα μαρτύρια ἀπό τά ὁποῖα υπέκυψε σέ θάνατο τήν 29η Μαΐου 1921 κατά τό «*ἵνα ἀναπαύσονται ἐκ τῶν κόπων (καί τῶν ὀδυνῶν) αὐτῶν καί τά ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν*» (Ἀποκαλύψεως ιδ', 13).

Τίς τελευταῖες ἡμέρες τῆς ζωῆς του ἔψαλλε μόνος του τήν νεκρώσιμη Ἀκολουθία γιά τόν ἑαυτό του ἐνῶ «*ἐπηκροῶντο δέ αὐτοῦ οἱ δέσμιοι*» (Πράξεων ιστ' 25). Καί μετέστη πρὸς Κύριον ὡς Ἐθνομάρτυρας καί Ἱερομάρτυρας.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀποτύπωσε μέ τούς λόγους του τήν αὐτοθυσία τῶν Ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας μας: «*Μᾶς διώκουν, ὁ Θεός ὅμως δέν μᾶς ἐγκαταλείπει, μᾶς ρίχνουν κάτω, μά δέν χάνουμε τόν ἀγῶνα. Συνεχῶς ὑποφέρουμε σωματικά μετέχοντες ἔτσι στό θάνατο τοῦ Κυρίου γιά νά φανερωθεῖ στό πρόσωπό μας ἡ ζωή τοῦ ἀναστημένου Ἰησοῦ. Δηλαδή εἴμαστε ζωντανοί ἀλλά ἐκθέτουμε συνεχῶς τόν ἑαυτό μας στό θάνατο γιά χάρη τοῦ Ἰησοῦ*» (Πρὸς Κορινθίους Β', στ', 9-11)

2. Μαζί μέ αὐτούς τούς Ἱεράρχες μαρτύρησαν κατά τήν περίοδο τῶν διωγμῶν 1914 - 1922 πού ἐξαπέλυσε τό Κεμαλικό Νεοτουρκικό καθεστῶς τῆς Τουρκίας ἐναντίον τῶν Χριστιανῶν Ἑλλήνων τῆς Τουρκίας καί πολλοί ἄλλοι πάσης τάξεως Κληρικοί.

Θυμώμαστε ἐπίσης τά ἄμωμα θύματα τῆς σκληρῆς καί ἀπάνθρωπης θηριωδίας ἔνεκα τῆς ὁποίας ἐξοντώθηκαν οἱ Ἑλληνες τῆς Τουρκίας πού κατοικοῦσαν στόν Πόντο, στήν Θράκη στά παράλια τῆς Μαύρης θάλασσας καί τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τήν ὀκταετία 1914-1922 καί ἔχουν καταγραφεῖ σέ εἰδικές ἐκδόσεις τά δεδομένα αὐτῆς τῆς Γενοκτονίας.

α'. Από τό Οικουμενικό Πατριαρχείο στόν Τόμο «Μαύρη Βίβλος»στό «Οικουμενικόν Πατριαρχείον, Μαύρη Βίβλος διωγμῶν καί μαρτυριῶν τοῦ ἐν Τουρκία Ἑλληνισμοῦ (1914-1918), ἐν Κωνσταντινουπόλει 1919».

β'. Από τόν Μητροπολίτη Φιλαδελφίας κ. Χρυσόστομο Χατζησταύρου (Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος, 1962-1967) περί τῆς Ἐκθέσεως αὐτοῦ πρός τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο μέ θέμα : «Οἱ κατά τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς Ἐκπαιδεύσεως τῆς Μικρᾶς Ἀσίας τελευταῖοι διωγμοί τῶν Τούρκων» Ἔκδοσις Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ, Καισαριανή 2010).

Θυμώμαστε τούς διωγμούς, τίς ἐξορίες, τούς βασανισμούς, τίς λοιδωρίες, τίς ἀρπαγές τῶν περιουσιῶν, τίς ποικίλες κακώσεις τῶν μαρτυρησάντων Προγόνων μας, ἐπειδή ἦσαν Χριστιανοί καί Ἑλληνες, καί δέν ἦσαν ἀνεκτοί ἀπό τούς Νεοτούρκους.

Γράφει ὁ γάλλος φιλόλογος, φιλέλληνας καί διανοούμενος Ὁκτάβιος Μερλιέ (1897-1976) γιά τήν καταστροφή τῆς Σμύρνης καί τήν σφαγή τῶν κατοίκων της.

«...Ἄκουσα τό πιό σπαραχτικό θρῆνο γιά τόν Ἑλληνισμό πού εἶχε δολοφονηθεῖ, γιά τήν προδοσία τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, γιά τόν θάνατο ἑκατοντάδων χιλιάδων ἀνθρώπων πού εἶχαν σκοτωθεῖ, κρεμαστεῖ, πολλοί μάλιστα εἶχαν ἐνταφισθεῖ ζωντανοί, γιά τίς κατεστραμμένες πολιτεῖες, γιά τό σβύσιμο μέσα στό αἷμα πολιτισμοῦ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν, γιά τό ἀπέραντο Βυζαντινό Κράτος, πού ὑπῆρξε γιά αἰῶνες πιό εὐρωπαϊκό ἀπό τά κράτη τῆς Εὐρώπης, καί, μονοκοντυλιᾶς, εἶχε ἐξαφανιστεῖ κάθε ἀνάμνησή του ἀπό τό χάρτη τῆς ὑψηλίου... » (Ὁκτάβιος Μερλιέ, Ἡ πρώτη ἐπαφή μου μέ τή Μικρά Ἀσία. Προσωπικές Ἀναμνήσεις. Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Τόμος πρῶτος, σ. 13, Ἀθήνα 1977)

Θυμώμαστε ὅτι ἐνῶ οἱ σεβάσιμοι Πρόγονοί μας διώχθηκαν μέ ἀγριότητα καί βαρβαρότητα ἀπό τίς πατρογονικές πατρίδες τους δέν ἐξαφανίσθηκαν. Ἐφοδιασμένοι μέ τήν πίστη στό Θεό καί στίς ἀρχές καί

ἀξίες τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ Γένους μας ἐπεβίωσαν δημιουργώντας τίς νέες λαμπρές πατρίδες στήν ἐλεύθερη Ἑλλάδα μέ κόπο, μόχθο καί τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, διότι χωρίς παρουσία ζεῖ ὁ ἄνθρωπος χωρίς Θεό καί Πατρίδα ὅμως δέν ζεῖ, ὅπως διεκήρυξε ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός ὅτι «χωρίς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν» (Ἰωάννου ιε´, 5).

Ὅλοι αὐτοί οἱ σεβάσμιοι μάρτυρες τῆς πίστεως καί τῆς πατρίδος εἶναι ἡ πολύτιμη προσφορά καί ἱερή θυσία τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Γένους τῶν Ἑλλήνων στόν Πανάγιο Τριαδικό Θεό. Ἐκεῖνος εὐλόγησε καί ἔδωκε τό Ἅγιο Πνεῦμα στούς πιστούς καί ζύμωσε τόν νοῦ καί τίς καρδιές τους στήν τέλεια ἀγάπη καί ἀλλοίωσε τά φρονήματά τους πρός εὐσέβειαν

* * * * *

Β´. Ἡ σημερινή Κυριακή προηγουμένη τῆς σεβασμίας ἑορτῆς τῆς ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ στρέφει τούς πιστούς πρός τήν σταυρική θυσία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ πού ἐμπνέει τό σταυρικό φρόνημα τῶν πιστῶν πού συνοψίζεται μέ τήν φράση τοῦ Κυρίου : «Ὁ φιλῶν τήν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν καί ὁ μισῶν τήν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν» δηλαδή αὐτός πού ἀγαπάει τήν ζωὴ του θά τήν χάσει· αὐτός ὅμως πού δέν θά τήν λογαριάσει ὅσο κρατάει αὐτός ὁ κόσμος, καί θά τήν προσφέρει θυσία θά τήν φυλάξει γιά τήν αἰώνια ζωὴ (Ἰωάννου ιβ´ 25). Μέ σαφήνεια ὁ Κύριος μᾶς δίδαξε ὅτι μέ τόν θάνατο ὁ φιλόζωος θά χάσει τό ἀντικείμενο τῆς ἀγάπης του, τήν ζωὴ του. Ἀντίθετα αὐτός πού εἶναι πρόθυμος νά ἀποστραφεῖ τήν ἐπίγεια ζωὴ του καί τίς ἡδονές της στόν παρόντα κόσμο αὐτός θά κερδίσει τήν αἰώνια ζωὴ

Αὐτό τό σταυρικό φρόνημα ἐκφράζουν οἱ λόγοι τοῦ Ψαλμιστῆ πού ἐπικαλεῖται ὁ ἀπόστολος Παῦλος

«Ἔνεκα σου θανατούμεθα ὅλην τήν ἡμέραν

ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς »

(Ψαλμοῦ μδ´ 23· Πρὸς Ρωμαίους η´, 36· Πρὸς Κορινθίους Β´ δ´, 11)

Αυτό τό πνεῦμα ἐμπνεόμενοι οἱ Ἅγιοι Μάρτυρες ἀντιμετώπισαν μέ καρτερία τά βασανιστήρια, τίς ἀπειλές, τίς διώξεις καί αὐτόν τόν θάνατο διότι πίστευαν ὅτι ἡ θυσία τους θά τοὺς χαρίσει αἰώνια δόξα, τιμή καί ζωή.

Μ' αὐτό τό πνεῦμα καί οἱ Ὅσοι Πατέρες ἐπεδόθησαν σέ ἀσκητικούς ἀγῶνες καί παλαιίσματα οἱ ὁποῖοι «τὴν σάρκαν ἐσταύρωσαν σύν τοῖς παθήμασι καί ταῖς ἐπιθυμίαις» (Πρὸς Γαλάτες ε', 24).

Αὐτή τὴν θυσία περιγράφει συγκεκριμένως ὁ ἀπόστολος Παῦλος μέ τοὺς λόγους του

«Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ τὴν πλεονεξίαν, ἣτις ἐστὶν εἰδωλολατρία, ἧ δι' ἧ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας, ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐξῆτε ἐν αὐτοῖς νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργὴν, θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν, ὅπου οὐκ ἔστι Ἕλληνας καὶ Ἰουδαῖος, περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος, ἐλεύθερος, ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός. Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι, σπλάγχνα οἰκτιροῦ, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πραότητα, μακροθυμίαν, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς ἐάν τις πρὸς τινα ἔχη μομφὴν καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτω καὶ ὑμεῖς ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις τὴν ἀγάπην, ἣτις ἐστὶ σύνδεσμος τῆς τελειότητος. καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἐνὶ σώματι καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν πλουσίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Κυρίῳ.

καὶ πᾶν ὅ,τι ἂν ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι Κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ»

Δηλαδή: «Ἀπονεκρώστε, λοιπόν, ὅ,τι σᾶς συνδέει μέ τό ἁμαρτωλό παρελθόν: Τήν πορνεία, τήν ἠθική ἀκαθαρσία, τό πάθος, τήν κακή ἐπιθυμία καί τήν πλεονεξία, πού εἶναι εἰδωλολατρία. «Γιά ὅλα αὐτά θά πέσει ἡ ὀργή τοῦ Θεοῦ πάνω σ' ἐκείνους πού δέ θέλουν νά πιστέψουν. Σ' αὐτούς ἀνήκατε ἄλλοτε κι ἐσεῖς, ὅταν αὐτά τά πάθη δυνάστευαν τή ζωή σας. Τώρα ὅμως πετάξτε τά ὅλα αὐτά ἀπό πάνω σας: Τήν ὀργή, τό θυμό, τήν πονηρία, τήν κακολογία καί τήν αἰσχρολογία. Μή λέτε ψέματα ὁ ἕνας στόν ἄλλο, ἀφοῦ βγάλατε ἀπό πάνω σας τόν παλιό ἁμαρτωλό ἐαυτό σας μέ τίς συνήθειές του, καί ντυθήκατε τόν καινούργιο ἄνθρωπο, πού ἀνανεώνεται συνεχῶς σύμφωνα μέ τήν εἰκόνα τοῦ δημιουργοῦ του, ὥστε μέ τή νέα ζωή του νά φτάσει στήν τέλεια γνώση τοῦ Θεοῦ. Σ' αὐτή τή νέα κατάσταση δέν ὑπάρχουν πιά ἐθνικοί καί Ἰουδαῖοι, περιτιμημένοι κι ἀπερίτιμητοι, βάρβαροι, Σκύθες, δούλοι, ἐλεύθεροι· τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὅλα καί ὁ Χριστός εἶναι σέ ὅλα»

Γ'. Ἐμεῖς οἱ ἀπόγονοι αὐτῶν τῶν ἀξιοσέβαστων μαρτύρων τῆς πίστεως καί τῆς πατρίδος μας ἀντλοῦμε δύναμη ἀπό τήν πίστη μας στόν ἀληθινό καί ζωντανό Θεό. Πορευόμαστε σ' αὐτό τόν κόσμο χωρίς νά εἴμαστε ἐκ τοῦ κόσμου τούτου (Ἰωάννου ιε', 19) δηλαδή χωρίς νά μολυνόμαστε ἀπό τήν ἁμαρτία. —Θυμώμαστε ὅτι ὁ Θεός δέν μᾶς ἐγκαταλείπει παρὰ τούς διωγμούς, τίς ταπεινώσεις, τίς στερήσεις, τίς ἐξορίες, τήν ἀπώλεια τῶν περιουσιῶν μας ἀπό τούς ἐχθρούς μας. Ἀντλοῦμε δύναμη ἀπό τήν διαβεβαίωση τοῦ Θεοῦ «οὐ μή σε ἀνῶ οὐδ' οὐ μή σε ἐγκαταλίπω» (Πρός Ἑβραίους ιγ', 5-6· Δευτερονομίου λα', 6) γιά νά μείνουμε σταθεροί στήν πίστη μας

Σ' ὅλες αὐτές τίς δοκιμασίες δείχνουμε ὑπομονή καί ἐμπιστοσύνη στόν Θεό καί Κύριο τῆς ζωῆς μας καί τοῦ κόσμου. Στά ποικίλα μαρτύριά μας

Ἐκεῖνος μᾶς παρηγορεῖ «ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς λέγειν Κύριος ἐμοὶ βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσομαι· τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος; ((Πρὸς Ἑβραίους ιγ', 6· Δευτερονομίου λα', 6))

Προσευχόμαστε ὁ Κύριος τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἱστορίας νά σκεπάζει τὴν εὐλογημένη Πατρίδα μας τοὺς πιστοὺς Ἄρχοντες μας καὶ τὸν θεοφιλῆ Πιστό Λαό, ψάλλοντες

«Ὁ Θεὸς τῶν Πατέρων ἡμῶν

ὁ ποιῶν αἰεὶ μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν σὴν ἐπιείκειαν

μὴ ἀποστήσης τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν,

ἀλλὰ ταῖς αὐτῶν ἰκεσίαις

ἐν εἰρήνῃ κυβένησον τὴν ζωὴν ἡμῶν».

Μετά πατρικῶν εὐχῶν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος & Ὑμηττοῦ Δανιήλ.